

ÉPÍTŐK *Hírlevél*

BICENTENÁRIUM 2014
MAGYAR ÉPÍTÉSZET ÉVE

ARÉV Baráti Kör Egyesület Kiadványa

XI. évfolyam 2. szám (51) 2014. március

Megjelenik alkalmanként

MEGHÍVÓ

Az ARÉV Baráti Kör Egyesület
2014 évi rendes közgyűlésére
Közgyűlés helye és ideje:
FMKIK Hosszúsétatér 4-6.

2014. március 28. péntek 16.00.óra

Napirend

- Közgyűlés megnyitása
- Beszámoló az egyesület 2013 évi munkájáról
- 2013 évi közhasznúsági jelentés elfogadása
(írásos anyag Hírlevélben közzétéve)
- Elnökség választása
- 2014 évi munkaprogram és költségvetés
tervezet elfogadása (írásos anyag e Hírlevélben
is közzétéve)

Figyelemfelhívás

A közgyűlés határozatképes, ha a tagok 50 %-a +1 fő jelen van. Amennyiben a határozatképesség nincs meg, úgy március 28-án 17.00 órakor a közgyűlést megismételjük és ekkor a jelenlevők számától függetlenül alapszabályunk 8.1. pontja értelmében a közgyűlés határozatképes.

MEGHÍVÓ

**Ez évi tavaszi kirándulásunkat
2014. április 24-ére tervezzük.**

Úticél: **Paks**

Találkozó: 7.45 órakor

Indulás: A Gazdaság Háza előtti parkolóból
Hosszúsétatér 4-6., 8.00 órakor

Program:

- Paksi erőmű megtekintése
- Makovecz templom
- Ebéd
- Múzeumlátogatás
- Gyököny pincefalu borkóstoló

A kirándulás költsége kb. 4500.-Ft

Visszaérkezés 18-19 óra között.

A túrát vezeti: Harsányi Lászlóné - Kígyóssy László

Mihamarabb várjuk a jelentkezőket a szokásos módon:
telefonon Tomborné 30 749 8870

vagy hétfőnként 17-19 óra között személyesen
a Jancsár u. 11. irodánkban.

MEGHÍVÓ

az ARÉV Baráti Kör Egyesület tisztelettel meghívja tagjait a 2014. március 28-i közgyűlés szabadidejében 16.00 órakor tartandó rendezvényre.
Hosszúsétatér 4-6

Téma: DVD filmvetítés
Az egyesület archív filmjeiből
Kitüntetés ünnepélyes átadása

A DVD film 1986-ban készült, amikor elnyertük a vállalat számára akkor adható legnagyobb állami kitüntetést, amit a Népköztársaság Elnöki Tanácsának helyettes elnöke Dr. Trautmann Rezső és Somogyi László építésügyi miniszter adott át vállalatunknak. Az ünnepség helyszíne az ARÉV Sportcsarnok volt. A DVD megtekintése jelentős élmény lesz elsősorban azoknak, akik az ünnepségen nem voltak jelen.

Felkérés !

Kérjük tagjainkat, segítsenek abban, hogy mind többen juttassák egyesületünkhöz a személyi jövedelemadójuk

1 %-át.

Az egyesület működéséhez igen fontos a támogatók megnyerése.

Az adóbevallási csomagban az erre vonatkozó nyilatkozathoz a következő adatokat kérjük felhasználni.

A kedvezményezett ez esetben az

ARÉV Baráti Kör Egyesület

adószáma: 18495717-1-07

Beszámoló az ARÉV Baráti Kör Egyesület 2013. évi tevékenységéről

Egyesületünk 2003 decemberében alakult, 2004-ben közhasznú minősítést kapott. 2013. évben a tervezett program szerint dolgozott.

Az Alapító Okiratban rögzített céljaink:

- találkozási fórumot teremtünk a volt ARÉV dolgozóinak, akik egyesületünk önkéntesei, tagjai,
- a volt vállalat nyugdíjasainak összefogása és segítése,
- a kulturális örökség részeként a volt vállalat múltbeli emlékeinek gyűjtése, megőrzése, ápolása,
- figyelemmel kísérjük, segítjük a város épített környezetének fejlesztését,
- a város építői társadalmi megbecsülésének és közösségi szellemének ápolása.

Az előző évre vonatkozó éves közhasznúsági jelentésünket az elnökség elfogadta azzal a minősítéssel, hogy közgyűlés elé vihető. Éves közgyűlésünket 2013. március 22-én tartottuk, ahol mind a beszámoló és közhasznú jelentés, mind a 2013. évi munkaprogram elfogadásra került.

Székhelyünk 2005. óta a Jancsár u. 11. alatti 45 m²-es földszinti helyiség, a városi önkormányzat térítésmentes bérleményében. Itt tartjuk az elnökségi üléseket és az ügyeletet. Egy szobát foglal el az ARÉV múltjával kapcsolatos összegyűjtött archív anyag, mely iratokból, fényképekből és képet hordozó lemezekből áll. Szándékunk, hogy megfelelő időben és módon átadjuk majd a múzeumnak.

A 2012. évről szóló közhasznúsági jelentésünket Hírlevélben tettük közzé.

Tagságunkkal és a nem tag nyugdíjasainkkal ez évben is Hírlevél útján tartottuk a kapcsolatot. Az év során öt Hírlevél számot adtunk ki. Itt hirdettük meg a sorra kerülő rendezvényeinket, illetve beszámoltunk azokról, annak érdekében, hogy a jelen nem levő tagjaink is értesüljenek az ott történetekről. Kapcsolattartás céljaira felhasználtuk a székhelyünkön rendszeresített ügyeletet, a telefonkapcsolatot, valamint a meghirdetett rendezvényeken való részvételi alkalmakat.

Az elnökség 2013. során 9 alkalommal ülésezett, ahol az éves program végrehajtásával, valamint további aktuális kérdésekkel foglalkozott. Az elnökség tagjai: Bakró Nagy György, Farkas László, Fertő Imre, Galambos Ottó, Kámán Béla, Kiss József, Kiss Lajos, Dr. Kovácsné Járosi Zsuzsanna, Nagy János, Radetzky Ödön, Szendrői Péter, Tombor Istvánné, Varga Ágnes, Virág Zsuzsa. (elhunyt: Gyalog János)

Létszámunk: 2013. december 31-én 392 fő, az év során új tag 11 fő, elhalálozás miatt törölve 8 fő.

Az év fontos eseménye volt a kilencedik alkalommal megszervezett Építők Napja, amit második alkalommal szerveztük a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Fejér Megyei Építésszek Kamarája és a Fejér Megyei Mérnöki Kamarával összefogva, és az előzőekhez képest kibővített tartalommal.

A rendezvény fő témája a város építéssel foglalkozó szervezeteinek bemutatkozása az „Építőipari Vállalkozók Szakmai napján”. Sok szervezet mutatta be tevékenységét a

felállított sátrakban. Ismét volt közös bográcsozás, ami nagy sikert aratott. Ezen túl megtartottuk a korábbi programokból a Nívódíj átadást, amely második alkalommal került megyei jellegű díjként átadásra, a négy alapító szervezet döntése alapján. Változatlanul megszerveztük az Országos Szárazépítő Szakmunkás versenyt, valamint a színpadon a kulturális jellegű, a sportpályákon pedig a sportbemutatókat.

Ez évben is készítettünk a volt vállalat életéről egy további DVD filmet, amely a humánpolitikai feladatok megoldásával foglalkozik.

Így ma már négy volt vállaltról szóló DVD lemez áll rendelkezésre.

- „Az ARÉV építette” szerkesztője: Szendrői Péter
- „Lakásépítés az ARÉV-nél” szerkesztette: Szendrői Péter, Bakró N. György
- „Arcok az ARÉV történetéből” szerkesztője: Szendrői Péter, Bakró N. György, Kiss József
- „Az ARÉV humánpolitikája, avagy miért szerették a munkahelyüket az ARÉV-esek” szerkesztője: Kiss József, Szendrői Péter

A lemezek szakmai munkáját Fertő Imre elnökségi tag végezte mind a négy esetben.

A Hírlevélben az „Arcok” rovatban ez évben is bemutattunk egy-egy, a vállalatnál hosszú ideig dolgozó közismert személyt. Név szerint bemutattuk Róka Gyula tagunkat, aki „Európai Polgár” díjban részesült, (uniós kitüntetés), Horváth Pétert és nejét Rózsikát, a Szigetvári családot, Pázmándi Imrét és Kálmán Piroskát.

Foglalkoztunk a vállalat első 25 évének (1949-74) magasabb szintű kitüntetettjeinek (miniszeri és kormánykitüntetések) felsorolásával, miután ez az irat a könyvünk szerkesztésekor még nem állt rendelkezésre.

A másik állandó Hírlevél rovat a vállalat életéről szóló, előző évtizedekben megjelent újság régi számaiból összeállított szemelvények és érdekességek közzététele volt az év során 1978-79-80-81.

A város civil szervezetei által meghirdetett szeptember 28-án nagy népszerűségnek örvendő, az egész várost megmozgató „Lecsőfesztivál”-on is szervezeten megjelentünk és fogadtuk tagjainkat, vendégeinket.

Kiemelkedő esemény volt az év során az 1988-as 50 éves jubileumi évvel foglalkozó DVD film készítése. Az 1938-as Szent István év 75 éves évfordulóján ugyanis a város szintén emlékévet hirdetett meg és rendezett, amelyre kérte a város társadalmát, hogy a birtokukban levő 1988 évi emlékeket juttassák el, hogy azok ünnepélyesen bemutatathatók legyenek. Vállalatunk archívumában felleltünk egy 200 diából álló fényképsorozatot, amelyet vállalatunk dolgozója Harsányi Lászlóné készített. Ezt áttekintettük és bemutattuk a múzeumnak, valamint tagságunknak is diaképek formájában. Úgy döntöttünk, hogy a nívós felvételeket jelenítsük meg DVD lemezen. Ezt elkészítettük és átadtuk a város illetékesének, illetve a múzeumnak. A film bemutatásra került a város közönségének a képtárban, június 5-én.

Ugyancsak DVD készült a baráti kör életéről. Ezen a következők kerültek rögzítésre: a baráti kör kirándulásai 2007-ben Veszprém-Herend, 2008-ban Hungaroring-Gödöllő

Grassalkovich Kastély, 2010. áprilisában Citadella és Parlament és szeptemberben Ópusztaszer.

A Hírlevél útján szervezzük tagságunk és családtagjaik körében a személyi jövedelemadó 1 %-ának egyesületünk részére történő felajánlása érdekében.

Az ügyviteli adminisztrációs és szervezőmunkát továbbra is Tombor Istvánné végezte.

Rendezvényeink

Január 25.

Vetített képes előadás a magyar-szlovák határon a közelmúltban újjáépített hidakról.

Előadó: Via-Pontis Mérnöki Tanácsadó Kft.

Február 22.

A Fejér megyei területfejlesztési koncepció aktuális kérdései.

Előadó: Igari Antal

Itt mutattuk be az 1988. évi emlékévről készült dia sorozatot is. Előadó: Harsányi Lászlóné

Március 22.

Közygűlés, előtte DVD filmvetítés az ARÉV életéből

Április 18.

Kirándulás, Tata-Kisbér megismerése.

Május 21.

Építők Napja

Június 5.

1988-as emlékévről szóló DVD film bemutatása a város vezetésének és társadalmának a Csók István Képtárban (ARÉV Baráti Kör által létrehozott DVD)

Szeptember 19.

Iszkaszentgyörgy, Fehérvárcsurgó és Mór városának meglátogatása.

Szeptember 28.

Részvétel a város által szervezett lecsófesztiválon és civil napon.

A székesfehérvári Vörösmarty Színház felújítása 1963-ban készült el. Ennek 50. éves jubileumával kapcsolatos kiállítás befejezésekor szóbeli visszaemlékezések történtek, amelyen egyesületünk is részt vett. (Szendrői Péter)

Október 17.

Volt vállalati szaktársunk, Stoján Jenő az ablakgyárának látogatása.

Október 30.

Az Egyházmegyei Múzeum Szent István évvel összefüggő kiállításának megtekintése.

November 9.

A Baráti Kör tagságának és nyugdíjasainak baráti találkozója.

Fentiek szerint az év során az egyesület 12 rendezvényt szervezett.

A fő rendezvényeken megjelent:

Építők Napja, kb 500 fő, Lecsófesztivál 100fő, Tata kirándulás 50 fő, Mór kirándulás 50 fő, Találkozó 200 fő. A fél nem sorolt rendezvényeken átlagban 40-50 fő vett részt E szerint az év során rendezvényeinket mintegy 1200 fő látogatta.

2013. évi gazdálkodási adataink

Bevételek:

Támogatás önkormányzattól	500.000.-Ft
Támogatás gazdasági szervezetektől	100.000.-Ft
Támogatás a három kamarától	600.000.-Ft
Támogatás magánszemélyektől	256.000.-Ft
Bankkamat	115.000.-Ft
SZJA 1 %	272.000.-Ft
Tagdíj	251.000.-Ft
Könyveladás	4.000.-Ft
<i>Összesen</i>	<i>2.098.000.-Ft</i>

Kiadások:

Víz, villany, szennyvíz	55.000.-Ft
Távhőszolgáltatás	121.000.-Ft
Irodaszer	61.000.-Ft
Bérleti és fenntartási díjak	126.000.-Ft
Postaköltség	196.000.-Ft
Telefon	126.000.-Ft
Nyomdaköltség, kiadványok	130.000.-Ft
Személyi jell. egyéb kifiz., kiküldetés	262.000.-Ft
Bankköltség	64.000.-Ft
Kiemelt rendezvények	804.000.-Ft
<i>Összesen</i>	<i>1.945.000.-Ft</i>

Ez évi maradvány: 153.000.-Ft, amely összeget a tartalékalapunkba helyezünk.

A kapott támogatásokat mindenkinek ez úton is megköszönjük.

Az adatok azt mutatják, hogy kiegyensúlyozott volt az év anyagi szempontból. Kiadásainkat fedezni tudtuk annak ellenére, hogy a NEA-tól pályázatunkra nem kaptunk anyagi támogatást. Az elfogadott pályázatot tartalék listára tették, amely azonban nem jelentette az összeg átutalását. Lerögzíthetjük, hogy sem a 2012. évi, sem a 2013. évi pályázatunk - bár elfogadták azt - számunkra bevételt nem jelentett. Sőt, ez már 2014. évre is prognosztizálható.

Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy két önkormányzati képviselő: Dr. Horváth Miklósné és Kovács Zsolt kérésünkre jelentős önkormányzati támogatást nyújtott (500.000.-Ft) amely megoldotta az éves anyagi problémánkat.

Köszönet érte.

A tagdíj előző évekhez viszonyított csökkenése látszólagos, ugyanis előző években a tagságunk 1000.-Ft feletti éves tagdíjbefizetését tagdíjként, 2013. évtől kezdődően viszont magánszemélyi támogatásnak könyveltük le, a jogszabályi változásokkal összhangban.

Önkéntes munka

Működésünket főleg az tette lehetővé, hogy tevékenységünk nagy részét az elnökség mellett tagságunk önkéntes munkával segítette.

- A DVD lemezek bemutatható állapotú létrehozása 4 fő 1-1 heti munkáját igényelte.
- A nyugdíjas találkozók előkészítése és megszervezése öt fő munkáját igényelte 10 óra/fő.
- Természetesen térítés nélkül végezte egész évi munkáját az elnökség mind a 14 tagja (személyenként 30 óra az év során)
- Építőipari Nívódíj előkészítésével és zsűrizésével 9 szakértő foglalkozott (15 óra/fő)
- A Hírlevélben megjelenő cikkeket, ismertetőket tagjaink önkéntes munkával készítik. Átlagban 1-1 Hírlevél tartalmának összegyűjtése és megírása 5 fő részvételének 10-10 órai ráfordításával jár. Így a megjelent öt Hírlevélhez 250 óra önkéntes munka felhasználása szükséges.
- Önkéntes munkával készültek az egyesület gazdálkodásával kapcsolatos beszámolók, amely minimálisan 100 órát vett igénybe.
- Az emlékévvvel kapcsolatos 1988. évről szóló DVD előkészületeinek nagy része önkéntes munkával készült, mintegy 200 órát jelentett.
- Az Építők Napja szervezésében a Vörösmarty Iskola tanárai és diákjai végeztek önkéntes munkát.
- A város női futball csapatának bemutatóját is önkéntesség alapján láthattuk.
- Az Építők Napjához az egyesület tagsága mintegy 100 órával járult hozzá.
- A Lecsófesztiválon való részvételünk 10 fő egy-egy napi közreműködésével történt.
- Külön köszönet Fertő Imre elnökségi tagnak, aki a volt vállalatról készült DVD lemezek szakmai munkáját végezte önkéntes alapon.

Esélyegyenlőség

Nagy figyelemmel voltunk arra, hogy működésünk során minden érdeklődő azonos eséllyel vehessen részt rendezvényeinken.

Hírleveleinkkel mindenki meghívásra kerül programjainkra, és a részt venni nem tudók a beszámolókból értesülhetnek a rendezvényeink tartalmáról.

Az alapszabályunk évi 1000.-Ft tagdíjat állapít meg, mint minimumot. Aki önként többet ad, elfogadjuk. Alap gondolatunk az volt, hogy senki ne maradjon távol azért, mert a tagsági díj megfizetése gondot okoz számára. Aki viszont olyan helyzetben van, hogy az egyesület céljait nagyobb összeggel tudja támogatni, attól ezt örömmel elfogadjuk.

Kirándulásainkat úgy szerveztük - figyelembe véve a résztvevők korát is -, hogy minél rövidebb gyaloglással mindenki a teljes programot élvezhesse.

Figyelembe vettük az indulás és érkezésnél a nehezebben mozgókat és a távolabb lakókat.

Figyelemmel voltunk a rendezvények helyének megválasztásánál arra, hogy egyrészt könnyen elérhető

legyen, másrészt hogy lehetőleg ne változtassunk, így mindenki megszokhatta azt.

A Nyugdíjas Találkozót évek óta ugyanazon a földszinti helyiségben rendezzük, ahova nyugdíjasaink szinte már hazajárnak. A közös ebédből mindenki részesül és összeállításánál is figyelembe vesszük az idősebb korúak életvitelét. A találkozót szombat délelőtt tartjuk, amely legalkalmasabb a nyugdíjas korúak szempontjából.

A fentieknél részletesebb, minden adatot tartalmazó, a számviteli szabályok szerint összeállított közhasznúsági jelentést a közgyűlés alkalmával, de ezen túl székhelyünkön elhelyezve is igény szerint mindenki megtekintheti, tanulmányozhatja és észrevételezheti.

Megköszönve támogató érdeklődésüket,

Kiss József
elnök

Kérés tagjainkhoz

Kérjük tagjainkat, hogy a következő témákban szíveskedjenek segítségünkre lenni közreműködésükkel:

Ismeretes, hogy korábban közgyűlésünk úgy határozott, hogy nemcsak volt ARÉV-eseket veszünk fel tagjaink sorába, hanem családtagokat, barátokat, ismerősöket is, elsősorban a volt tanácsi építőipari vállalat és más építő szervezetek volt tagjait, valamint a mai építőipari vállalkozóknál dolgozókat. Kérjük tagjainkat, támogassák tagságunk számának gyarapítását és hívják vagy küldjék egyesületünkbe az érdeklődőket, illetve ismerőseiket.

Közeleg az előző évi személyi jövedelemadó bevallása és az 1 %-ról szóló nyilatkozat kitöltése. Kérjük, szíveskedjenek családtagjaikat, ismerőseiket és mindenkit, akivel kapcsolatban vannak megkérni arra, hogy nyilatkozatával irányítsa az adójának 1 %-át egyesületünk felé. Ehhez a Rendelkező Nyilatkozatba egyesületünk adószámát kérjük beírni:

1 8 4 9 5 7 1 7 – 1 – 0 7

Ezzel nagy segítséget tudnak nyújtani programjaink megvalósításához.

Felhívjuk a figyelmet a tagdíjfizetésre, különösen arra, hogy vannak még 2012. évi tagdíjjal hátralékban levő személyek is. Kérjük, pótolják a lemaradást. Egyben felhívjuk tagjainkat a 2013. és 2014. évre vonatkozó tagdíj befizetésre is.

Az Építők Napján átadásra kerülő Építőipari Nívódíjra alkalmas épületekre vonatkozó ajánlások ez évben is elősegíthetik a munkánkat. Kérjük tagjainkat, hogy a legjobban tetsző városi, illetve a megyében található épületeket jelöljék nívódíjra azzal, hogy eljuttatják ajánlásaikat. Elsősorban nekünk, mint építőknek érdekünk, hogy a város és a megye lakosságának kedvező megítélése minél több épületre kiterjedjen és kellő számú ajánlásból tudjon a szakértő bizottság dönteni.

Tájékoztatjuk az érdeklődőket, hogy a Volt egyszer egy ARÉV c. könyv rendezvényeinken tagjaink részére térítésmentesen átvehető, illetve bárki által további példányok vásárolhatók kedvezményes 2000.-Ft-os áron.

Tájékoztató az ÉPÍTŐK NAPJÁ-ról

Ez évben május 30-31-én rendezzük meg az Építők Napját. A programokban nem lesz jelentős változás. Ismét megrendezésre kerül a vállalkozók szakmai bemutatója.

Részletes tájékoztató a következő Hírlevélben lesz olvasható. Ismét lehetőség lesz a helyszíni bográcsos főzésre azoknak a megjelenteknek, akik ezen örömmel részt vesznek.

Változatlanul kérjük az előzetes jelentkezésüket azoknak, akik segítőként közreműködnének a programokban.

2014. évi munkaprogram tervezet

Kiemelt témáink:

- 10 éves az egyesületünk
- Ybl Miklós emlékév

Január

Előadás az ARÉV Tengizben végzett munkájáról - Farkas László főépítésvezető

Február

A székesfehérvári - XX. század II. felében aktív munkát végző - tervezőkre emlékezés - Csutiné Schleier Erzsébet

Március

Közgyűlés és DVD film vetítése (a volt vállalat legmagasabb kitüntetésének átvételéről DVD film)

Április

Kirándulás szervezése a paksi atomerőműbe

Május 30-31.

Építők Napja

Szeptember

Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház diagnosztikai tömb épület megtekintése
Lecsőfeszítvél

Október

Rumbach Sebestyén utcai Zsinagóga és a Kecskeméti u.5. romos épületek története és a róluk szóló DVD-k bemutatása

November

Egyesület tagságának és nyugdíjasaink közös találkozója

Tartalék, tervezett programok:

Várkert bazár felújításának megtekintése (Ybl év keretében)

Velence kapuja

DVD vetítés az ARÉV humánpolitikájáról

Elvégzendő, tervezett feladatok

archívum további rendezése

DVD készítés a műszaki fejlesztésről

DVD készítés a tanulás-oktatásról

DVD készítés az egyesület 10 évéről

Előadás a márciusban életbe lépő új PTK-ról (időseket jelentősen érinti)

A harmadik öt éves ciklus vezetésének megválasztása.

ARCOK AZ ARÉV ÉLETÉBŐL

Korán itt a tavasz, pedig még csak február 27-ét írunk. Székesfehérvárott a Farkas Család háza előtt az évelő virágok kibújtak, a krókusz szép lila virágait bontogatja. Büszkén mutatja ezt Laci, aki a délelőtti napsütésben a ház előtt szorgoskodott. Látogatásom oka, az, hogy **Farkas Lászlóról (volt építésvezető, majd fő építésvezető) kollégáról és feleségéről, Marcsiról (a munkaügyi osztály volt csoportvezetőjéről) írom ezt a visszaemlékezést.** Előre szeretném megjegyezni, hogy az építők családjában, a FÁÉV majd ARÉV szervezeténél Ők is közel 30 évet töltöttek, és a régi közvetlen baráti hang a nyugdíjas éveinkre is megmaradt. Beszélgetésünket Laci kérdésével kezdtem:

Mikor léptél be a vállalathoz, és milyen munkakörökben dolgoztál?

Az Ybl technikum befejezése után 1963-ban léptem be a FÁÉV-hez, építésvezetői technikusként. Hufnagl Lóránt építésvezető volt első főnököm. Irányítása alatt az Ybl lakótelep építkezésén dolgoztam. 1967-ben, - amikor Hufnagl Lóránt lett a vidéki fő építésvezető-Fejér megye területén (Simontornya, Mezöszilas, Dég, Mátyásdomb, Iszkaszentgyörgy- itt a bauxitbánya épületeit építettük-, Herceghalom, Bicske, Sárbogárd –a silók készültek itt) főépítésvezetői technikusként dolgoztam. 1970-ig voltam a Vidéki főépítésvezető mellett, mint technikus, majd építésvezetőnek neveztek ki és 1977-ig a Balatoni építésvezetőiséget irányítottam. Az első két munkám Tihanyban és Balatonfüreden volt. Tihanyban az MSZMP üdülőin dolgoztunk, ahol József főherceg üdülőjének átalakítása és egy új 5 emeletes üdülő építése (vasbeton szerkezetből) volt a munkánk. Balatonfüreden az ÉGSZI megrendelésére készült egy üdülő batimetál (alagútzsalus) technológiával. Később a Balaton északi partján végzett feladataink is bővültek (Balatonkenese HM üdülő), és új feladatokat kaptunk a déli parton (Balatonaliga és Balatonföldvár MSZMP üdülők).

Ebben az időben igen sokat utaztam, mert 1967-ig a szülői házból mentem dolgozni, Balatonfőkajárról, majd 1967-ben házasságkötésem után lakást kaptunk Székesfehérvárott, az építkezések között sokat kellett utazni. Hegedűs Istvántól 1977-ben vettem át a VIDEOTON építésvezetését, ahol 10 évig, 1980-ig a Velencei-tó környéki munkákkal együtt (KNEB üdülő Velence, Gárdony lakótelep) voltam építésvezető.

A külső kivitelezési munkákon igen sok szakmai tapasztalatot szereztem, amit hasznosítani tudtam 1980-tól a vállalkozási főmérnökség árcsoportjának vezetőjeként. A vállalatvezetés 1982-ben a középvezetői körből több szakembernek felajánlotta, hogy támogatja az esti tagozaton végezhető pécsi Pollach Mihály Főiskola-i tanulmányidőt. Így a munka mellett kéthetente több fiatal kollégával együtt 3 napot a pécsi főiskolán töltöttünk. 1986-ban diplománkat sikeresen megvédtük. Már említettem, hogy 1967-ben kötöttem házasságot Marcsival, akinek nagyon sokat köszönhetek, mert két gyermekünk nevelésében –az én

vidéki munkáim, és az főiskolai tanulmányaim idejében - sokat volt egyedül. Krisztina lányunk 1969-ben, László fiunk 1974-ben született. Mindkettőnk örömeire lányunk és fiunk is Pécsen végzett egyetemet, Krisztina jogász, László közgazdász diplomát szerzett..

A gyerekekről szóló beszámoló után Laci folytatta a mozgalmas építős életének bemutatását. 1987. év elején bekapcsolódott a tengizi munkák előkészítésébe, majd ez év tavaszán felkérték, hogy legyen a tengizi munkák vezetője. A Farkas családból az édesapa ismét távol volt -Tengizből először 4, majd 2 havonta jöhetett haza- 1988. decemberéig. (E témában ebben az újságban külön cikk jelenik meg - mondotta Laci !) Visszatérve Magyarországra 1989-től főépítésvezető voltam, Budapest Zsinagóga, a Balaton és Mór környéki építkezéseken 1991-ig, amikor az ARÉV-nél a munkaviszonyom megszűnt.

Beszélgetésünket Farkas Lászlóné Marcsival folytattuk.

Kérdésem feléje is az volt, mikortól és hol dolgoztál, mikor léptél be az építőkhöz?

Balatonfőkajáron születtem és éltem szüleimmel. 1965.-ben érettségiztem Veszprémben egy lány-gimnáziumban. Első munkahelyem Balatonfüzfőn a NIKE Kutató laboratóriumában volt, ahol 1967-ig -a házasságunkig- adminisztrátorként dolgoztam. Férjemet, Lacit már 1963-tól ismertem, hiszen ugyanott, Balatonfőkajáron éltünk. A FÁÉV-hez a házasságom után 1967-ben léptem be, itt a munkahelyem a szállítási főüzemben volt, ahol tariforként a fuvarszámlák feldolgozását végeztem vezetőm, Sellei Bandi irányításával. 1968-ban bekerültem a központba, a titkárságra. Innen én kértem áthelyezésemet, és 1969-ben a számviteli osztály dolgozója lettem, ahol a számlák könyvelését végeztem. Az osztályvezetőm Richter Tibor volt. A szocialista vállalatoknál - ebben az időben- a fiatalokat segítették abban, hogy lakáshoz jussanak. A Szedres lakótelepen 1968-ban kaptunk egy 1 és fél szobás szobás lakást és kislányunkat már ide vártuk. Krisztina 3 éves korában 1972-ben jöttem vissza dolgozni a vállalat munkaügyi osztályára a jövedelelemző csoportba. Csoportvezetőm Czili Istvánné volt. Fiunkkal, Lacikával szintén 3 évet otthon töltöttem. 1974-től, amikor Cziliné Ágit osztály - vezetőnek kinevezték, a jövedelelemző csoport vezetését reám bízta a vállalat vezetése. A vállalat gazdasági igazgató-helyettes irányítása alá tartoztunk és a többi osztállyal együtt -pénzügy, bér, számvitel- a brigádmozgalomban is részt vettünk. Visszagondolva erre az időre az előírt mozgalmi munka nálunk összekapcsolódott - ezt Klárral együtt így valljuk- a napi munkavégzés utáni kulturális előadásokkal, - amikor az ÉPÍTŐK székházában a brigádtagok családtagjaikkal együtt budapesti híres művészek előadói estjét hallgatták- és a hétvégi pihenéssel egybekötött kirándulásokkal. Gyermekeinkkel együtt a brigádok egy- egy estét a vállalat sportsarnokában töltöttek, ahol a tekeversenyeken és az ügyességi

versenyeken kicsit mozogtunk, sportoltunk. A természetjáró szakosztállyal együtt többször buszos kiránduláson, és a Gaja völgyben a Varjúvárbán családi hétvégén pihentünk. A nyári szabadságunkból több éven keresztül 1-2 hetet töltöttünk a vállalat balatonvilágosi üdülőjében is. Én igen sok kedves kollégára gondolok vissza, és arra is emlékszem, hogy velük együtt, - egymásra is figyelve- fiatalságunk szép éveit töltöttem el 1991-ig az ARÉV-nél, az építők családjában.

Hol és hogy telt el a nyugdíjazásotokig, 2005-ig ez a másfél évtized, kérdeztem először Lacit?

A Vegyészépítési ágazat igazgatójától felkérést kaptam a belföldi főmérnökség vezetésére, amit elvállaltam, és 3 évig itt dolgoztam. A munkák részben Budapesten, részben Esztergomban voltak. Utána a Mirelit Hűtőipari Rt. Pizza gyárát építettük. A törvények szerint 60 évesen, 2005-ben mentem nyugdíjba, de előtte még hosszabb ideig a ZÁÉV építésvezetője, majd főépítésvezetője voltam. Igen jelentős munkám volt Budapesten, a Teve utcai Rendőrpalota építése. Ezt az épületet 1998-ban adtuk át. A nyugdíjas éveim első 3 évét egyéni vállalkozóként még aktív munkával töltöttem. 2009-től már nem dolgozom, csak a családom építési feladataiban ténykedek, kertészkedek és unokáimmal foglalkozom. Nagyon szeretünk Marcsival utazni, így az elmúlt években a világ sok szép, érdekes részét ismertük meg, és remélem még teljesülni fognak rövid- és hosszú távú utazási terveink.

Marcsi is elmesélte, hol dolgozott még a 2005. évi nyugdíjazásáig:

- 1991-1994 között az APEH Felügyelőség Végrehajtási csoportjánál, majd - 1994-1998 között az Egészségbiztosítónál dolgoztam. Mivel a TB és az APEH 1998-ban összevonásra került, így 2005-ben az APEH-től mentem nyugdíjba. Azóta folyamatosan segítem a gyermekeimet azzal, hogy az unokákra vigyázunk, ha kell hozzuk, visszük őket az iskolákba, betegségük esetén pedig nálunk vannak, amíg a szüleik dolgoznak. Lányunknak ma már 16 és 13 évesek gyermekei, fiunknál kisebbek, 8 és 4 éves unokáink vannak, mindkét családnál kislány és kisfiú. Ahogy Laci említette én is nagy örömmel készülök és megyek egy- egy külföldi útra, sőt nyugdíjasként beiratkoztam angol nyelvtanfolyamra, amit nagy lelkesedéssel végeztem el.

A több órás beszélgetésünk végén visszatérve az építős időszakunkra megállapítottuk, hogy ezek az évek maradandó, szép emlékek fiatalságunk éveiből, amit családias, emberi, egymást segítő, megértő közösségben töltöttünk. Mivel mindhárman közelítünk a 70. születésnap felé jó egészséget kívánva egymásnak váltunk el. Köszönöm a Farkas házaspárnak az együttműködést, és kedves vendéglátásukat.

dr. Kissné Sinka Klára

Ez történt 1983-ban

Napjainkban a szokásosnál több szó esik a sport világról, a támogatások- és fejlesztések mértékéről, egyes sportágak rendkívül rossz-, mások kiugróan jó eredményéről, a tömegsport fontosságáról. Érdekes lehet tehát visszanézni az Alba Regia Sport Klub 30 évvel ezelőtti történetét, elsősorban Sellei Andor elnök közgyűlési beszámolója alapján. Az akkoriban divatos számszerű értékelés szerint minden kategóriában javultak eredményeink, a minősített sportolók száma 85 főről 96 főre emelkedett, a legjobb eredményeket a kosárlabda szakosztály mutatta fel. Mindkét csapatunk az NB1-es bajnokságban játszott és jól szerepeltek az ifi-csapatok is, olimpiai pontszámuk 21-ről 34-re emelkedett. A legnépesebb szakosztály a sakkozóké volt, több versenyzőnk első osztályú minősítéssel is rendelkezett. Huszits Tibor súlyemelőnk válogatott kerettag lett, javított eredményén a vitorlás- és a teke szakosztály is. A természetjárók a túranapok számát 35-ről 46-ra növelték.

Az egyesület - kizárólag amatőr – sportolói a szép eredményeket munkaidő kedvezmény, illetve indokolt esetben költségtérítés mellett érték el. Mai szemmel nézve szinte hihetetlen befejezése volt a közgyűlésnek: az elnökség javaslata alapján a sportolók havi tagdíja 20 forintra lett megemelve, az iskolába járók- és természetjáró nyugdíjasok pedig 10 forintot fizettek.

Pár rövid hír még a sport világából:

- A Városi Tanács megszüntette a Székesfehérvári Sportiskolát, így 106 kosárlabdázó lány és edzőik nálunk folytatták tevékenységüket.
- Az automata tekepálya- és súlyemelőterem építésénél brigádjaink jelentős mértékű önkéntes munkát végeztek.
- A házi horgászversenyről Hajdú Sándor elbeszéléséből értesülhettünk.

Radetzky Jenő o.v. bemutatta a Bulgáriában megvalósuló exportmunkánkat, ahol 10000 m² ALBAFAL megépítésére vállalkoztunk 3 hónapos határidővel. Az első ilyen munka megszervezése a több, mint 40 vagon építőanyag- és eszköz kiszállítása, a 35 fő dolgozó megfelelő szintű ellátása nem kis feladatot jelentett. Az építésvezetői teendőket Schneider János látta el dicséretre méltóan.

A fentiekkel párhuzamosan lengyel építőipari munkásokat is alkalmaztunk, a korábbi jó tapasztalatok alapján 300.000 rubel értékben. A vállalati norma 100%-os teljesítése esetén óránként 5 rubelt kellett fizetnünk a külkereskedelmi vállalat részére, ami azért is volt kedvező számunkra, mert a kifizetett összeg nem munkabérnek számított.

A személyi változások ebben az évben is jelentősek voltak, ezekből közlünk néhányat: Hufnagl Lóránt az ÉVM Fejlesztési Főosztályának vezetője lett, helyére Fekete II József nyert kinevezést. Pletser Lajos rendszerépítői-, Stoján Jenő ipari főmérnöki beosztásba került. Szőke Jenő főüzemvezetői-, Bakonyi György és Szabó István üzemvezetői-, Darázs József és Tátrai Ferenc művezetői megbízást kapott. Gelei Sebestyén a bécsi exportmunka építésvezetőjének-, Deák Józsefné pedig főpénztárosnak lett kinevezve. Nyugdíjba vonult mások mellett Süveges Ferencné, Simon István, Szabó László, Hegyi János és Vajai Gáspárné, tőle meleg hangvételű írásban köszönt el Zsolnai Zoltán munkatársunk.

Rövid hírek:

- Kovács János igazgató a Sütőipari Vállalat-, Balla Károly vezérigazgató az Ikarus nevében írásban köszönte meg eredményes és határidőket betartó munkavégzésünket.
- Elsősegély nyújtási ismeretek közlése kezdődött meg újságunkban Rákóczi Ferenc szerkesztésében.
- A Kiváló Vállalt kitüntetést, melyet 15. alkalommal kaptunk meg, Szilágyi Lajos miniszterhelyettes adta át Kiss József vezérigazgatónak.
- Központi telepünkön és Budapesten is megnyílt az ALBA-Bolt.
- ALBAHÁZunkat BNV Nagydíjjal jutalmazták.
- A DÉFPOL vetélkedőn fiatal csapatunk (Járosi Zsuzsanna, Gerencsér Hajnalka, Szilárd Andrea, Farsang László, Galambos Ottó és Sárkány Ferenc összeállításban) ismét jól szerepelt.
- Jó ütemben készült a Posta központi épületének szerkezet-építése Csizmadia László építésvezető irányításával. A munkát megtekintette Iván Szakarev, bolgár építésügyi miniszter is.
- A Pince Klub vendége volt Tódor János költő és Cseh Tamás énekes-előadóművész.
- Rendszeressé váltak művelődési házunkban az egészségügyi előadások Dr. Faller János és Dr. Takácsi Nagy József voltak vendégeink.
- Kórusunk részvételével nagy sikerű Kodály Zoltán Emlékhangverseny került megrendezésre.
- „Ismerjük meg városunkat” címmel vetélkedő sorozat indult újságunkban.
- A népi ellenőrzésben végzett jó munkájuk elismeréseként mások mellett Horváth Miklós, Buda Sándor, Wollein Ferenc, Gyalog János, Bata László és Fertő Imre Jubileumi Emléklappal lett kitüntetve.
- Az előző év folyamán 284 fegyelmi büntetés lett foganatosítva, a jogkör decentralizálása

következtében jórészt az illetékes gazdasági vezetők intézkedése nyomán.

Kitüntetések: Vállalati nívódíjat kapott ebben az évben első ízben Izinger Józsefné, Poór Károly és Gelényi András. Az ismételten kitüntetettek nevét helyhiány miatt most nem közöljük. Munka Érdemrend Arany fokozat kitüntetést kapott Dr. Völgyi Sándor. Ezüst fokozatot Kelemen László és Lencsés Antal művezető, Bronz fokozatot Jassó László csoportvezető érdemelt ki. Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetést kapott mások mellett Hegedűs Sándor, Bakró Nagy György, Süveges Ferencné, Várda Jenő, Borbély István, Jáni Géza, Kótai László, Zalka István, Süveges Ferenc és Dobák Pál. Kimagasló újítási tevékenységért Csizmadia László, balesetmentes közlekedésért Tóth István és Simon János kapott kitüntetést.

Egyéb kategóriákban ezúttal is több, mint 150 egyéni jutalmazásra került sor, így kapott kitüntetést Móricz Pál, Pavelka István, Mód György, Szalai Gyula, Galambos Ottó, Vadász Teréz, Pintér Katalin, Csuthy László, Gáspár Józsefné, Schneider Jánosné és Tóth Sándorné is.

Végül egy fontos hír, amit kevesen vettünk komolyan: Nyelvi laborunkban kezdő német tanfolyamot indítottak heti három órában. Tíz hónap oktatási idő alatt az összesen 120 óra, vállalati dolgozóknak mindössze 600 forintba került. A tanfolyam végeredményéről nincs hír, kár, hogy nem vettünk részt rajta.

Szendrói Péter

Tengizben jártunk

Általában Tengizről

A 80-as évek elején, a Szovjetunió és Magyarország államközi szerződés keretében megállapodott, hogy Tengiz térségében –a terület a Kaspi tenger Ázsia felőli részén található az un. Kaspi mélyföldön- 1800 méter mélyen lévő olaj kibányászása után, azt szállítható állapotban, 40 %-nyi kén kivonásával biztosítja. A magyar kormány a feladat koordinálásával a Vegyépszer Vállalatot bízta meg. E megállapodás értelmében a Vegyépszer mintegy 100 fővel 1985 tavaszán a helyszínre felvonult Németh László műszaki igazgató vezetésével. Szinte hihetetlen, hogy egy esztendő alatt létrehozták a semmiből a 6000 fős lakótábort, valamint az ipari bázist és a munkahelyen kijelölték a leendő létesítmények helyeit.

A lakótáborról pár szót

Amikor mi megjelentünk 87 augusztusában, kerítéssel körbevett 4000 fős lakótáborba érkeztünk. A házak konténerekből lettek összeállítva, de az épületekben hideg-melegvíz, hűtés-fűtés TV-rádió telefon működött. 8000 adagos konyha, 2000 fős étterem hűtőház, pékség, mosoda szikvíz üzem és egy komplett konténerekből összeállított kórház szolgálta ki a dolgozókat. Napi háromszori meleg étel biztosításával.

Ipari bázis

Ami megfelelt a mi központi telepünknek. Itt irodák, öltözők raktárak, emelőgéppark gépkocsijavító műhelyek, asztalos, lakatos üzem, habarcs betongyár, vasúti szállítmányok fogadására alkalmas terület, mind vagon mid pedig konténer esetén.

A munkahelyről

Odaérkezésünkkel csak a létesítmények alapozása folyt, mégpedig vasbeton cölöpök leverésével, megkülönböztetettünk technológiai zónát. Itt fog történni az olaj kéntelenítése és a kisegítő zónát, ahol központi kazánház, kompresszorház és az ARÉV-es épületek készültek.

Az ARÉV-es feladat részben itt Tengizben részben pedig a 120 km-re eső Kulszári-ban történt. Magyarországról a megközelítés TU 154-es repülőgépekkel történt Gurjevbe. Onnan autóbusszokkal Tengizbe (Magyarújváros).

Időjárásról annyit, hogy áprilistól kánikula indult, júliusban 40-45 fok volt, január-februárban-35-38 fok. Tehát nyugodtan elmondhatjuk, hogy az időjárás szélsőséges volt.

Az ARÉV-es feladatokról bővebben

1986-ban kapcsolódott be a Vegyépszernél tárgyalásokba, hogy ezen a területen CLASP rendszerrel épületeket építsen. Azért, hogy elfogadják a megrendelők a CLASP rendszert, bizonyos módosításokat kellett végrehajtani. Elsősorban a tűzbiztonság miatt. Ezek voltak földemek vasbeton elemekből készültek, a CLASP acél oszlopokat ki kellett betonozni, a lépcsők pedig előregyártott műköből készültek.

Tengizben az alábbi létesítményeket készítettük

Gázmentő és tűzoltó épület

Adminisztrációs épület

Szociális létesítmény

Labor

Trafó

Konyha étterem

Kulszariban

üzemviteli és adminisztrációs épület

Mindezek összesen 17200 m²-t tettek ki.

Az épületek alapozása

Mint ahogy már említettem vasbeton cölöpökkel készültek. Az Út-Vasút készítette.

A vasbeton lemezt a 22-es AÉV készítette alvállalkozóként, ugyanúgy ahogy a KEMÉV a vasbeton lemezbe kerülő csatornavezetéseket.

1987 augusztus elején négy fő „mohikán” érkezett a helyszínre, hogy az érkező anyagokat átvegye, tapasztalatokat szerezzen, és a leendő dolgozók aklimatizálódását segítse. Ezek a fiúk Szeitz Gyula építésvezető, Vagyóczky Miklós művezető, Danielovics Miklós művezető és a cikk írója főépítésvezetői rangban.

A feladat 1987-es áron 520 millió Ft volt, nem akarom untatni az olvasókat számolással de ez megítélésem szerint mai áron 4 milliárd Ft-nak felel meg. A terveket a TTI

készítette, akik több alkalommal a helyszínen is végeztek tervezői művezetést. Cégünk nagyon jó szerződést kötött, hiszen épületenként 9 szakasz-számla lett benne kikötve. Ezzel a létesítmény rövidesen önfinanszírozóvá vált.

Irányítás

A vállalat felső és középvezetői itthon mindent megtettek, hogy minél kevesebb zökkenővel készüljön a kivitelezés.

A helyszínen a már felsoroltakon kívül erősítésként kiérkezett Kerekes László, Spránitz Ferenc, Szabó János, Csizmeg Zoltán.

A Vegyépszer hathetente helyszíni koordinációs értekezletet tartott. Itt részt vett Bikádi László és Óvári Árpád is.

Hetente kooperációs megbeszélések voltak a már említett Németh László kooperációs igazgató vezetésével.

Anyagszállítás, anyagfogatás

Mivel CLASP rendszerrel készültek a létesítményeink, szinte minden anyagot Magyarországról szállítottunk. 750 vagon acélszerkezetet ill. előregyártott vasbeton szerkezetet. 550 konténert, ezekbe érkeztek az ajtók ablakok, faforgács lapok és egyéb dolgok. 10 kamion érkezett, amelyben a sürgős hiányzó ill. előrehozott munkák anyagai érkeztek meg.

Csomagolás, felcímkézés, vámolás a központi telepen történt. Ahogy ezek megérkeztek a Vegyépszer a munkahelyre kiszállította az anyagokat.

Kivitelezés

A munkavégzés saját erővel 87 szeptember 18-án indult. Nem untatom az olvasókat az egyes létesítmények kivitelezési szakaszaival, annyit összefoglalva, nem öntömjénezésképpen, hogy a munkák végzése mindenki meglegedésére kiválóan haladt. Ünnepp volt az első épületünk műszaki átadása duplán, hiszen szilveszter napján volt a műszaki átadása.

Tél következett, a mínusz 30 fok alatti hőmérsékletekkel, de a munka nem állt meg. Tél végén négy épületen már 120-130 fővel dolgoztunk. A jól haladó munkavégzés közben is akadtak rendetlenkedők, őket soron kívül fegyelmivel hazaküldtük. Itt 12 főről beszélünk. Elsőként bevezettük a kétműszakos munkavégzést, a kinti vállalatok először fureszállták, majd elismerték és végül csatlakoztak hozzánk.

Úgy gondolom, hogy meg kell emlékeznünk a brigádvezetőkéről, akik nagy segítségünkre voltak a feladatok végrehajtása során. Ezek Drinóczi László lakatos, Kovács Gyula lakatos, Rontó Ferenc kőműves, Gede István szakiparos s Tóth András épületgépész brigádvezetők.

Műszaki ellenőreinkkel kiváló kapcsolatot sikerült kiépíteni, akik nem ismerték a CLASP rendszert, így felelősségünk még inkább növekedett ezzel, a minőség betartása és betartatása miatt.

Munkaiügyi kérdések

A munkára való jelentkezés önként történt, komoly munkaegészségügyi vizsgálat után kerültek a dolgozók kiutazásra a helyszínre. Minden dolgozóval szerződést kötött a cég. A bérezés és juttatás órabéres elszámolással történt,

Vegyépszer által kidolgozott alapórabérre számított 3,25-szörös tengizi szorzóval.

A tengizi munkahelyen kénhidrogén gázzal lehetett számolni, ezért mindenkinek oxigéntermelő gázpalackot biztosítottunk. Dolgozóink háromhavonta való hazautazását térítés nélkül biztosítottuk. Ide tartozik természetesen a már említett háromszori meleg étkezés térítés nélküli biztosítása.

Összefoglalás

Tengizben a 160-200 fő (ki rövidebb, ki hosszabb ideig tartózkodott) az önként vállalt feladatokat jó minőségben és jó eredménnyel elvégezte. Az eddig ki nem próbált természeti viszonyok között az ALBA CLASP rendszer jól vizsgázott, 17200 m² épületet felépítettünk, 4000 km-es anyagszállítással.

Az ARÉV dolgozói a rendkívüli feladatokat rendkívüli időjárási körülmények között rendkívüli javadalmazás mellett hajtották végre.

Farkas László

Támogatóink 2013-ban

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Fejér Megyei Építésszak Kamarája, Fejér Megyei Mérnöki Kamara, Mértan 9000 Kft-Szendrői Ágnes, Fehér Ablak Kft.

Egyesületünk tagjai sorába lépők 2013-ban

Boda Ferencné, Farkas László, Kálmán Mihályné, Karácsonyné Rákos Katalin, Máté Erzsébet, Mohácsi Lászlóné, Nagyné Lukács Valéria, Oszváth Lajos, Paudits Béláné, Ratkó Magdolna, Zsupkó János

"Minden halállal elvész valami,
ami értékes és helyettesíthetetlen.
(Laurell Kaye Hamilton)

Halottaink az elmúlt hónapokban (akikről tudunk):

Tagok:

Gombai Ferenc Kőszárhegy
Kránitz Ferenc Székesfehérvár

Nyugdíjasok, volt ARÉV-esek:

Molnár János Bodajk
Szeidel István Székesfehérvár
Emléküket megőrizzük.

VISSZAEMLEKEZÉS AZ 1950-1990 KÖZÖTTI ÉVEK SZÉKESFEHÉRVÁRI TERVEZŐIRE

Szaktárunkban, az építőiparban dolgozóknak, legalább is a székesfehérváriaknak illik tudni, hogy nagy építészünk Ybl Miklós 1814. április 6.-án városunkban született.

Ezért a 2014-es év Ybl Miklós születésének bicentenáriumi éve, mely kormánydöntés értelmében egyúttal a Magyar Építészet Éve is. Az egész országban számos rendezvényt tartanak a megemlékezésre, a szülőváros is szinte az év végéig tartó méltó, változatos program-sorozattal készül.

(Javasoljuk figyelemmel kísérni a helyi médiákat, ahol az éves és aktuális programok megjelennek)

A fotó az előadóról készült

2014. február 14-én Ybl Miklóstra, neves fehérvári építészre emlékezvén az ARÉV Baráti Kör szervezésében nagyon jó hangulatú, színes képekkel illusztrált - esetenként néhány jelenlévő személyét is érintő - visszaemlékező előadást tartott Csutiné Schleier Erzsébet székesfehérvári építész a Gazdaság Házában.

Ybl dombormű

Elsőként a városunk kulturális életét meghatározó Vörösmarty Színház építésének és fél évszázaddal ezelőtti újjáépítésének, felújításának eseményeit idézte fel.

Székesfehérváron már a XIX. század közepén a vármegye akkori vezetése és a kultúráért áldozni is hajlandó, színház kedvelő közönségnek köszönhetően, élénk kulturális tevékenység zajlott városunkban. Az 1860-ban megalakult Színészpártoló Társaság kezdeményezésére 1872-ben lerakták az önálló kőszínház alapkövét. Tervezője az ismert színházépítő Koch Henrik és Skalnitzky Antal építészpáros volt, és építője a fehérvári építőmester, Hübner Nándor. A színi előadásoknak korábban helyt adó Kossuth utcai Győri-ház (Pelikán-fogadó) „*theátrum szálája*” 1873-ban leomlott. Ez felgyorsította az új színház építési munkáit és közel egy év múlva, 1874. augusztus 22-én Katona József: Bánk bán c. művének bemutatásával felavatták ezt a gyorsan megszeretett épületet.

A második világháború Székesfehérvárt sújtó csapásai alól a színház épülete sem menekült meg, 1944-ben teljesen kiégett, majd évekig romokban hevert. Majd Székesfehérvár lakosságának összefogásával megkezdődött az újjáépítés. 1962. november 7-én Vörösmarty: Csongor és Tünde díszelőadásával átadták az életre keltett épületet.

Ennek előzménye volt, hogy az ötvenes évek végén már évek óta foglalkozott a Fejér Megyei Tervező Iroda két építésze az újjáépítés terveivel: Molnár Tibor (1904-1990) és Klemens Antal (1900-1964). A tervezésre kezdetben Klemens Antal kapott megbízást, ő egy modern, fantáziadús, világszínvonalú, új színházépület vázlattervét készítette el. Ám végül a központi döntés a meglévő színház romjaiból történő teljes felújításáról született. Ekkor már Spráncz Tibor (1925-1975) építész belépésével és irányító munkájával vált teljessé az alkotói kör. Ő hamarosan a tervező iroda igazgatója is lett.

A statikai terveket Takács Lehel, Becsei Lajos, Muray Endre, Antal Andor, a gépészeti terveket Mátyás Sándor készítették. Színházi szaktervek készítésében fővárosi irodák is közreműködtek.

Méltatlan lenne, ha a kiemelkedő színvonalú belső építészeti terveket készítő, még ma is élő Horniczek Lászlót (KÖZTI), nem említenénk meg, aki ezért a munkájáért Ybl-díjat kapott.

A felújítási munkákat a FÁÉV végezte, Haár Miklós, Kraftsik Antal, és később Szendrői Péter (ma elnökségi tagunk) helyszíni irányításával.

Majd fél évszázaddal az újjáépítés után, 2005-ben ismét szükségessé vált egy újabb teljes körű felújítás, korszerűsítés, melynek építésztervezője Szőkeedncsi Géza és Pintér Tamás volt.

Visszatérve Spráncz Tiborra, ő építészként és a Tervező Iroda igazgatójaként egyaránt a következetesség, a fegyelmezettség mintaképe volt. Fontosabb tervezési munkái: az akkori Megyei Tanács Piac téri irodaháza, ez lett a Tervező Iroda székhelye, a sóstói (ma VIDEOTON)

stadion lelátója, fogadó épülete (Molnár Tiborral, Antal Andorral közösen) és egy meg nem valósult négyszintes irodaház az ARÉV szálló szomszédságában.

Súlyos betegségben, 49 évesen 1975-ben hunyt el.

Utódja a Tervező iroda igazgatói posztján Pordán H. Ferenc (1933-2001) lett, aki 1957 augusztusában a FÁÉV tervező csoportjánál kezdte építészeti tevékenységét.

Letisztult, racionális, higgadt építészeti stílusát időállónak tekinthetjük.

Első nagyobb, önálló terve alapján valósult meg a Béke téri általános iskola bővítése. Ma is modernnek ható, karakteres épület, a mai Várkörúton megépült Brunswick Teréz óvoda. (Felújítási munkájánál méltó odafigyelést érdemelne!)

Tervei alapján készült el a Távirida utcai rendelőintézet bővítése, az UNIVÁZ szerkezetű RÉV szálló, a Liget sori alagút zsalus Garzonház.

Kiemelkedő jelentőségű, ma is időszerű, üdítő megjelenésű a paneles környezetben, az Építőipari Nívódíjjal is kitüntetett Technika háza - ma Civil központ - a Rákóczi úton, Ma is ez a város legelegánsabb középülete. (Méltó tervező társai voltak itt Valkó Péter, Szigeti Gyula, Pongráczné Eördegh Edit, Németh Tibor és Becsei Lajos.)

A Budapest Bank székháza a virágóra szomszédságában, mint intézményi épület, a Karsai Művek gyártósarnoka az Alba Ipari Zónában, mint ipari létesítmény mellett több egyházi, felekezeti épületet és családi házakat is tervezett.

„A sok kisebb-nagyobb lakóház, üdülő tervezése a vezető munka mellett nem annyira a haszonszerzés, hanem inkább az emberi kapcsolatok és sok esetben a szellemi felüdülés szempontjából vált fontossá számomra”, vallotta. Ebből a kis épület csokorból kiemelkedő - az ugyancsak méltán Építőipari Nívódíjas - lakóház a Gugásvölgyi utcában.

Tartalmas, szakmai és emberi nagysága átlag feletti volt. 2001. március 12-én végleg letette rajzeszközeit, eltávozott közülünk.

A korszak másik jeles alkotója Schulz István (1934-2010), a szakmáját, városát megszállottan szerető, utánozhatatlan „schulzpistás” stílusban, mindkét kézzel is rajzolni tudó

építész. Az 1958-ban Dunaújvárosban megkezdett áldásos építész munkásságát 1959 júliusától a Fejér Megyei Tervező Irodában folytatta.

Első kiemelkedő terve a Balatoni úti Vörösmarty Mihály Ipari Szakképző iskola volt. Már a pályája első részében megnyilvánult a műemléki épületek iránti vonzalma. Ebben az időszakban készítette el a Budenz-ház felújítás terveit. Nem volt idegen tőle a korszaknak megfelelő új építési módok alkalmazása sem. Erre példa az Esze Tamás utcában megépített 100 lakásos lakóépület (ún. LOTTÓ-ház), vagy a Nemes Nagy Ágnes Kollégium, sportsarnoka és egyéb épületrészei. (Társtervező: Szigeti Gyula)

Szinte kitörést jelentett 1972-ben, az akkortájt megépített épületek közül a város egyik legszebb építési környezetében, a Vidámparki tónál megvalósult Ifjúság Háza, mely a később megépített Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakközépiskolával (tervező: Kelemen Gábor) együtt Építőipari Nívódíj elismerésben részesült.

Schulz István a belvárosi tömb rehabilitáció fő szószólója volt. Ékes példája ennek a Kossuth utcai tömb belső feltárása, megnyitása, az itteni védett épületek felújítási terveinek elkészítése. Ebbe a nagy volumenű, szerteágazó munkába fiatal építészeket is bevont (Szigeti Gyula, Valkó Péter, Virág László). Nevéhez fűződik a Kossuth utca 15. sz. ház felújítása is és a Géza Nagyfejedelem tér 4-6. sz. új lakóházak tervezése a műemléki környezetbe.

Kovács Jenő órasmester alapötletét megvalósítva, megtervezte a Kossuth utcai tömbbelsőbe a harangjátékot (Korompai Péter keramikussal, Ecsedi Mária grafikusművésszel közösen), mely azóta városunk egyik idegenforgalmi látványosságává vált. 2009-ben Városi Építőipari nívódíjat kapott.

A Fejér Megyei Tervező Iroda elkészítette a belváros „Műemléki Rehabilitációs Részletes Rendezési tervének elkészítését, melyet 1980-ban indítottak el. Ehhez készítette el Schulz István és második felesége Gipik Galina a teljes belvárosra kiterjedően a színezési tervet.

A móri Lamberg-kastély, a fehérvárcsurgói Károlyi-kastély felújítása, a fehérvári Szentlélek Katonatanmető sírkertjének kialakítása, mind az ő tervei alapján történt.

Az egykori fehérvári szőlőhegyen 1733-34-ben egy török eredetű őrtorony helyén felállított, majd a II. világháborúban megsemmisült kápolna és remeteház romjaira épült fel - régészeti feltárást követően - Schulz István tervei alapján a Donát-kápolna, mely ma már az Öreghegy szakrális ékessége, és melynek altemploma 2010 óta építésztervezőjének hamvait is őrzi.

A kápolna 2008-ban Székesfehérvári Építőipari Nívódíjat kapott.

Az előadó, a még ma is alkotók táborából, az előadáson is jelen lévő Zalka István építészmérnök munkáiból emelt ki

Vitézi Székház

néhány jelentősebbet. Legfontosabb tervezési munkái: a seregélyesi Kultúrház, a seregélyesi Szakképző iskola és kollégium, a székesfehérvári Várkörút-i egykori Megyei Földhivatal, a Tóvárosban látható bölcsőde és óvoda, a hajdani IKV irodaháza és a Budai út egyik karakteres családi háza. Többségüknel az építészeti elemek kiegészülnek színes kerámia anyagú, képzőművészeti alkotással.

Szakmunkásképző Intézet

Figyelemfelkeltő volt az a megállapítás, hogy Zalka István épületei mértéktartó, letisztult megjelenésükkel, általános racionalitásukkal, korfüggetlenek, örökérvényűek.

Később már az ARÉV építészeként dolgozott, és összetett tervezési munka eredményeként valósult meg Budapesten a Kecskeméti utcában, a vállalat részére egy romos állapotú irodaház magas színvonalú újjáépítése.

Igen komoly kihívást jelentett és szívós kutató, feltáró munkát igényelt a II. világháborúban teljesen használhatatlanná vált és évek alatt tovább romlott Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga helyreállításának tervezése. Abban az időben, az ARÉV tulajdonában lévő felekezeti épület felújítása csaknem teljesen elkészült. Egy szükségszerűen végrehajtott üzleti tranzakció révén később visszakért a Magyarországi Izraelita Hitközséghez.

Nem lenne teljes a visszatekintés, ha a ma is alkotó építészek táborából nem említenénk meg rendezvényünk előadóját Csutiné Schleer Erzsébetet. Tervei alapján számos sikeres épület valósult meg, köztük az 1989-ben Europa Nostra fődíjjal jutalmazott Rác utcai népi építészeti együttes 10 felújított parasztháza, a Székesfehérvári Építőipari Nívódíjat kapott Evangélikus Közösségi Ház, a Mátyás király körúti Szent Gellért Tanulmányi Ház, a Viktória Rehabilitációs Központ és a rózsáskerti Csitáry-kút védőépülete.

Tervezési munkái mellett zászlójjára tűzte a székesfehérvári épített örökség védelmét. Oszlopos, hatékony tagja a Fejér Megyei Építész Kamarájának és évtizedek óta a fehérvári Városszépítő és Védő Egyesület alelnöke. Több publikációja jelent meg szakmai, építőművészeti

kiadványokban és számos szakmai program – köztük az idei Ybl Miklós bicentenáriumi év - társ szervezője.

Mostanában érkezett rövid friss hír: „Schmidl Ferenc Építészeti Díj” néven az idén, új kitüntetést alapított Székesfehérvár közgyűlése”.

Ki is volt Schmidl Ferenc?

Idézve a mai előadónk egy publikációjából: „*Schmidl Ferenc (1902-1977) ez idáig Fejér megye egyetlen Ybl-díjasa, Székesfehérvár kiemelkedően fejlődő időszakának, az 1930-as 40-es éveknek meghatározó építész egyénisége volt. ... Építésmérnöki diplomáját a budapesti József nádor Műegyetemen szerezte 1927-ben. Már 1926-tól Székesfehérvár városi mérnökként dolgozott, 1932-től a város mérnöki Hivatalának vezetője, műszaki tanácsos lett. Ő volt ekkor az ország legfiatalabb hivatalvezetője.*”

Több tér kialakítása fűződik nevéhez, mint az Országzászló tér, a III. Béla király tér és az Ince pápa (ma Bartók Béla) tér rendezési terve. Főbb munkái: a Korcsolyázó Egylet háza (későbbi sporthivatal az Ady Endre utcában, melyet azóta elbontottak), saját családi háza a Várkörút 7. szám alatt - homlokzatán Ohmann Béla Szent József közsobrával -, vagy az Országzászló téri múzeum épület és kőtár bővítés tervei Molnár Tiborral közösen. Fő művének tekinthető az egykori Horthy Miklós Kultúrház, azaz a mai Csók Képtár és Vörösmarty Könyvtár épülete, amely 2000 óta műemléki védelmet élvez.

Az 1940-ben felépített Vitézi Székház munkájáért, a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét kapta. Ebben az évben állította össze Székesfehérvár városfejlesztési tervét.

A háború után Budapestre költözött, a LAKÓTERV, majd a BUVÁTI tervező munkatársa, 1962-től Pest- Komárom-Nógrád megye főépítésze lett.

1977-ben kapta meg az Ybl Miklós –Díj I. fokozatát.

Végül tisztelettel és kegyelettel emlékezünk a már köztünk nem lévő tervezőkről, és a mai alkotóknak jó egészséget, sikereket kívánunk az ARÉV Baráti Kör nevében.

Kámán Béla

Kiadja: az ARÉV Baráti Kör Egyesület
Székesfehérvár Jancsár u.11. Tel: 30-749-8870
Adószáma: 18495717-1-07
Bankszámlaszám: 11736006-20364960-00000000
Felelős szerkesztő: Galambos Ottó
Készült: 370 példányban
A sokszorosítás az APOLLÓ Nyomdában készült
Kapják: Az egyesület tagjai támogatók, szponzorok